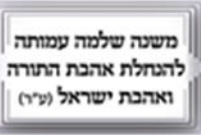

בעזרה ש"ת
ב' אב
תש"פ
מסכת: מידות
פרק: ב'
משנה: ד', ה'

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)
מס' עמותה: 580553329
טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטפנסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת אהרן הכהן זצ"ל אלעזר הכהן זצ"ל הרה"ק רבי אלימלך מליזנסק זצ"ל

משנה ד'

רבינו עובדיה מברטנורא

פָּל הַפְּתָלִים שֶׁהָיוּ שָׁם כל הקירות שהיו בבית המקדש, **הָיוּ גְבוּהִים** יותר מהשערים שהם בגובה עשרים אמה, **חוץ מפתל המזרחי** של הר הבית, שהיה נמוך, וזאת מפני **שֶׁהִכְהֵן הַשּׁוֹרֵף אֶת הַפֶּרֶה** האדומה **עוֹמֵד בְּרֹאשׁ הַר הַמְּשֻׁחָה** בראש הר הזיתים הנמצא במזרחו של בית המקדש, **וּמִתְכַּוֵּן וְרוֹאֶה בְּפִתְחוֹ שֶׁל הַיֵּכַל בְּשַׁעַת הַזֵּית הַדָּם** ובשעה שהוא מזה מדם הפרה אדומה הוא מתכוון לראות מעל לכותל המזרחי את פתחו של ההיכל, כמו שנאמר "והזה אל נוכח פני אהל מועד מדמה" (במדבר י"ט, ד), ומפסוק זה למדים: **"שיהא הכהן מתכוון ורואה פתחו של היכל בשעת הזאת הדם"** (ספרי), וכדי שיוכל הכהן לראות את פתח ההיכל בשעה שהוא מזה מדם פרה האדומה, הכותל המזרחי היה יותר נמוך משער הכתלים שהיו במקדש, לפי שאם הוא היה גבוה כמו שאר הכתלים, לא היה הכהן יכול לראות את פתח ההיכל בשעה שהוא עומד על הר הזיתים ומזה מדם פרה האדומה.

כל הכתלים שהיו שם - בכל בניני הר הבית. היו גבוהים - הרבה, עד שהיו כל הפתחים שבהן גובהן עשרים אמה, לבר ממה שעל הפתחים. חוץ מכותל מזרחי - הוא התחתון לרגלי הר הבית. שהכהן השורף את הפרה עומד בהר המשחה - הוא הר הזיתים אשר על פני ירושלים מקדם, ופני הכהן למערב, ומתכוין ורואה מעל גובה ראש הכותל דרך השערים שלפנים ממנו את פתחו של היכל כשהוא מזה בדם, כדכתיב (במדבר י"ט) "והזה אל נוכח פני אוהל מועד". ואם היה הכותל גבוה, אף על פי שהשערים מכוונים כולם זה כנגד זה, שער הר הבית כנגד שער עזרת נשים, ושער עזרת נשים כנגד שער העזרה גדולה, ושער העזרה גדולה כנגד פתח ההיכל, לא היה יכול לראות את פתח ההיכל דרך הפתחים, לפי שההר הולך ומגביה ועולה עד שקרקע פתח ההיכל גבוה (שתי) (כ"ב אמות) יותר מקרקע רגלי הר הבית, ונמצא שאסקופת ההיכל גבוהה ממשקוף פתח הר הבית (שתי) אמות שהרי לא היה פתח הר הבית גבוה אלא עשרים כדתנן לעיל, ונמצא שאין הכהן השוחט את הפרה יכול לראות חללו של פתח ההיכל דרך אותו פתח.

משנה ה'

רבינו עובדיה מברטנורא

עֲזַרְת הַנְּשִׂים שהיתה בצד מזרח של העזרה **הִיְתָה** מרובעת **אַרְבַּע מָאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחֲמֵשׁ** על רחב **מָאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחֲמֵשׁ** אמה. **וְאַרְבַּע לְשָׁכוֹת הָיוּ בְּאַרְבַּע מְקַצְעוֹתֶיהָ** פינותיה, **שֶׁל אַרְבַּעַיִם אַרְבַּעַיִם אָמָה** היינו שכל לשכה היתה מרובעת, ארבעים אמה על ארבעים אמה*. **וְלֹא הָיוּ מְקֻרָוֹת** היינו שלא היתה תקרה בלשכות. **וְכַךְ הֵן עֲתִידוֹת לְהִיּוֹת** בימות המשיח, **שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל מו, כא-כב) "וַיֹּצִיאֵנִי אֶל-הַחֲצַר הַחִיצוֹנָה, וַיַּעֲבִרְנִי אֶל-אַרְבַּעַת מְקַצְעֵי הַחֲצַר, וְהִנֵּה חֲצַר בְּמִקְצַע הַחֲצַר, חֲצַר בְּמִקְצַע הַחֲצַר, בְּאַרְבַּעַת מְקַצְעַת הַחֲצַר חֲצֵרוֹת קִטְרוֹת".** ואין "קטרות" אלא שאינן מקרות מלשון "והנה עלה קיטור הארץ" (בראשית י"ט), כלומר מעלות עשן, לפי שאין להן תקרה. **וּמִשְׁלַחִים תַּחַת הַדָּוָד-לְשַׁרְפָן** באש שתחת היורה שמבשלים בה השלמים, דכתיב (במדבר ו') "ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים". **מִתְלַעֲיִין בַּעֲצִים** - מסירין העצים שנמצא בהן תולעת, לפי שהן פטולים למערכה. **וּמָה הָיוּ מְשֻׁמְשׁוֹת** למה היו משמשות ארבעת הלשכות הללו, הלשכה שהיתה

אורך - מן המזרח למערב.
על רוחב - מן הצפון לדרום.
קטורות אלא שאינן מקורות - מלשון "והנה עלה קיטור הארץ" (בראשית י"ט), כלומר מעלות עשן, לפי שאין להן תקרה. ומשלחים תחת הדוד - לשרפן באש שתחת היורה שמבשלים בה השלמים, דכתיב (במדבר ו') "ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים".
מתלעעין בעצים - מסירין העצים שנמצא בהן תולעת, לפי שהן פטולים למערכה.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות
ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com
או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

בזוויית **דרומית מזרחית** - היא היתה לשפת הנזירים, ששם הנזירין מבשלין את שלמיהן את בשר קרבן השלמים, שכן במלאת ימי נזירותו מביא הנזיר שלושה קרבנות: חטאת, עולה ושלמים, והיות ומקרבן השלמים יש לתת את הזרוע לכהן כשהיא מבושלת, לפיכך יש לבשל את הקרבן במקום קדוש, ולצורך כך היתה מיועדת לשכת הנזירים ומגלחין את שערן וכן בלשכה זו היו הנזירים מגלחים את שיער נזרם, ומשלחים תחת הדוד ואת השיער שגילחו, היו שורפים באש שהיתה מתחת הסיר שבו בישלו את קרבן השלמים**. הלשכה שהיתה בזוויית **מזרחית צפונית** - היא היתה לשפת העצים, ששם הכהנים בעלי מומין הכהנים שיש בהם מום, שאינם ראויים לעבודה בבית המקדש מתליעין העצים בודקים את העצים המיועדים לשריפה במערכות האש שעל המזבח, שאין בהם תולעים וכל עץ שנמצא בו תולעת ואם היו מוצאים תולעים באחד מהעצים, היו מסלקים אותו החוצה, שכן כל עץ שיש בו תולעת פסול מעל גבי המזבח היינו אין להעלות אותו על המזבח, לפי שהתולעת היא דבר משוקץ ואינו ראוי להישרף על גבי המזבח. הלשכה שהיתה בזוויית **צפונית מערבית** - היא היתה לשפת המצרעים ששם היו המצורעים טובלים ביום השמיני לטהרתם, כשבאו להכניס את בהונותיהם לתוך עזרת ישראל על מנת שייתן עליהם הכהן דם ושמן. הלשכה שהיתה בזוויית **מערבית דרומית** - אמר רבי אליעזר בן יעקב: שכתתי מה היתה משמשת מכאן הוכחה שרבי אליעזר בן יעקב הוא התנא ששנה את מסכת מידות. **אבא שאול אומר: שם היו נותנין יין לנסכים ושמן למנורה ולמנחות, היא היתה נקראת לשפת בית שמניה** לשכת השמנים. עתה חוזרת המשנה לתאר את עזרת הנשים וחלקה היתה בראשונה כלומר שבתחילה היו קירות עזרת הנשים חלקים ללא בליטות, והקיפיה פוצרה ולאחר זמן בנו מסביב לעזרת הנשים גזוזטרה, היינו יציע, כדי שהנשים יהיו רואות בזמן שמחת בית השואבה מלמעלה כשהן עומדות למעלה על הגזוזטרה, והאנשים והגברים עמדו מלמטן היינו על רצפת עזרת הנשים, ששם ערכו את שמחת בית השואבה, וזאת עשו כדי שלא יהו מערבין הגברים והנשים יחד ויבואו לידי קלות ראש. וחמש עשרה מעלות עולות מתוכה לעזרת ישראל ובקצה עזרת הנשים היו חמש עשרה מדרגות שהובילו לעזרת ישראל, שהיתה יותר גבוהה מעזרת הנשים בשבע וחצי אמות, ואותם חמש עשרה המדרגות היו כנגד חמש עשרה מעלות שבתהלים מזמורי שיר המעלות הכתובים בספר תהילים פרקים ק"כ - קל"ד, שעליהן הלויים אומרים בשיר ועל המדרגות הללו היו עומדים הלויים ושרים בשמחת בית השואבה. ועוד מספרת המשנה שאותם המדרגות לא היו טרוטות כלומר שלא היו ארוכות ובעלות זוויית בסופם, כצורת מלבנים, אלא מקפות היינו עגולות כחצי גרן עגלה והיו ערוכות בצורת חצי עיגול***.

רבינו עובדיה מברטנורא
לשכת מצורעים- ששם המצורעים טובלים בשמיני לטהרתן כשבא להכניס ידו בפנים למתן בהונות ואף על פי שטבל מבערב.

אמר רבי אליעזר בן יעקב שכחתי מה היתה משמשת- מכלל דרישא כולה רבי אליעזר בן יעקב קאמר לה, והכי מוכח בגמרא ביזמא דסתם מתניתין דמדות רבי אליעזר בן יעקב היא.

וחלקה היתה בראשונה- פירש רמב"ם, פרוצה, שלא היתה מוקפת מחיצה.

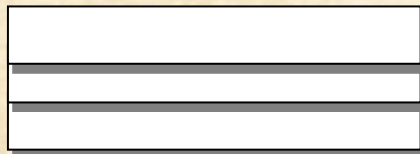
כצוצטרה- כמו גזוזטרה הקיפו סביב לעזרת נשים, שיהיו הנשים עומדות למעלה על הגזוזטרה ואנשים למטה לראות בשמחת בית השואבה, כדי שלא יבואו לידי קלות ראש.

חמש עשרה מעלות- גובה קרקע עזרת ישראל מעזרת נשים.

לא היו תרוטות- ארוכות ובעלי זויות בדרך כלל המעלות, אלא עגולות כחצי גרן עגולה.

*אולם ביחזקאל נכתב, שאורך כל לשכה היה ארבעים אמה, על רוחב שלושים אמה.

**כמו שנאמר בפרשת נזיר "ולקח את שער ראש נזרו ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים" (במדבר ו, א)

*** מדרגות טרוטות

מדרגות מוקפות